

Kapitel 1

Bern, Schweiz

MANDEN RYSTER PÅ HÅNDEN, da han sætter glasset fra sig på bordet ved siden af computeren. Udenfor flimrer dråberne gennem projektørlyset mod bankens facade, hvor firmabannere hænger som vasketøj, nogen har glemt at tage ind. Han kan ikke høre regnen, men han kan høre al den baggrundstøj i lokalet, han ellers ikke ænser i dagligdagen. Klima anlægget der suser, relæer der klikker mekanisk, og store servere i metalkabinetter, der stønner over mængden af data, som de uden ophør konsumerer. En rengøringsassistent skubber en støvsuger foran sig i den fjerne ende af etagen, forsvinder for hans blik, men kommer frem igen på den anden side af en søjle bag rækken af skriveborde og slukkede terminaler.

Han løsner slipseknuden med fingeren og bøjer sig atter frem mod skærmen. Tallene tårner sig op, mens han scroller ned, og beløb så store, at han har svært ved at fatte det, kommer frem. For store til en almindelig privatøkonomi. For store til et mellemstort firma. For store til at det virker rigtigt, når han kigger på det med sine rutinerede funktionærøjne.

Han tørrer sveden bort fra overlæben og stikker en usb-nøgle ind og trykker 'kopi'. Det er overstået, allerede inden han når at mærke kontorstolen mod ryggen, og han bøjer sig frem igen og trækker usb-nøglen ud og stikker den i

lommen. Han mærker på den med fingrene igennem stoffet, mens han med den anden hånd logger sig af systemet og synker tilbage i sædet.

Det er gjort.

Af gammel vane samler han en håndfuld papirer sammen og lægger dem i den slidte lædermappe sammen med sin laptop. Mappen har fulgt ham i årtier. Syningerne er ved at gå op igen, og han spekulerer på, om ikke tiden er inde til at anskaffe sig en ny, men ved også, at han næppe vil gøre det. Mappen er en erindring om en anden tid. En tid, hvor han endnu turde drømme om en lykkeligere verden. Sådan blev det ikke, og mappen er det eneste, der overlevede.

Han går gennem lokalet med skridt, der opsluges af gulvets løber, og kigger ned på den næsten tomme parkeringsplads foran bygningen og springvandet med de fem kobbersvaner, der cirkler omkring den slukkede dyse i midten. Længere ude kan han se lysene i alpebyen og endnu længere borte blink fra fly, der lægger an til landing.

Som ung drømte han om at blive en verdensmand, en globetrotter, der ville føle sig hjemme overalt, men han er aldrig faldet til her. Han tænker, at man nok aldrig kommer til at føle sig hjemme noget sted, hvis man først én gang har fået drømmene knust og intet andet har at klynge sig til end en forpjusket forestilling om retfærdighed. Eller er det bare hævn?

Han kan høre den svage brummen fra rengøringsassistentens maskine, der fejer sig frem igennem fjerne hjørner af etagen. I garderoben trækker han sin Burberry-frakke på og rækker op efter paraplyen på hattehylden over det brede spejl. Det smalle ansigt foran ham er furet og med mørke tegninger under øjnene. Håret er tyndt og gråt og ligger som symbolske markeringer over issen.

Ved døren holder han sit adgangskort op foran displayet

og taster en kode, så han kan åbne ud til afsatsen foran, hvor neonrørene blinker til live, og han trykker en elevator op.

Bankens stifter følger ham med øjnene fra et maleri på væggen, og han synes, at blikket er mere hvast, end det plejer, bebrejdende, og han forstår det egentlig godt. Han er ikke stolt af sig selv, men stolthed er også lettere at føle, når man synes, man kæmper for noget ædelt, og det gør han ikke. Han kæmper for ikke at gå under med en flåben, og det er ingen særlig glamourøs bestræbelse.

Dørene glider i, og han kører de otte etager ned til forhallen.

Hans skridt ekkoer mod marmorgulvet, og vagtmanden drejer uinteresseret hovedet i hans retning, nikkler umærkeligt, inden øjnene igen falder ned mod det tidsskrift, han har opslået på skranken.

Svingdøren drejer en omgang, og manden står med den rå fugt mod sit ansigt. Han slår paraplyen op og træder ud fra bygningen med mappen presset mod brystet og fornemmelsen af vand, der omgående trænger ind gennem skoenes tynde lædersåler.

Blæsten sender regn ind under paraplyen, og han vipper den og bøjer sig forover, mens ansigtet fortrækkes, og han kniber øjnene sammen. Han krydser gaden og kommer lidt i ly af husrækken.

En bil glider ned ad vejen bag ham, langsomt, og da den passerer, lægger han mærke til, at den bærer udenlandske nummerplader. Længere fremme drejer den ind til fortovskanten og bliver holdende med motoren kørende. Han nærmer sig, men stopper så, uden at kunne forklare hvorfor. Et vindstød rammer ham hårdt fra siden og vender paraplyen rundt. Et øjeblik fumler han for at få den på plads igen, men metalstiverne er flået fra hinanden, og han smider den fra sig på fortovet, hvor den ligger som en sønderrevet fugl i mørket.

Der er stadig ingen bevægelse i bilen.

Manden følger en pludselig indskydelse og krydser gaden og begynder at småløbe den modsatte vej. Han runder et hjørne og fortsætter ned ad en bakke langs en arkades mørke åbninger og ser byens vartegn, klokketårnet med den enorme urskive, komme til syne foran sig, og han føler en lettelse over at nå den oplyste plads. Han ser tilbage og synes, at han kan ane en skikkelse trække ind i skyggen i den arkade, han lige har passeret.

Manden løber snublende over pladsen og ser sig selv i ruderne på et lukket apotek med en smilende model som fotostat i indgangspartiet, omgivet af et bjerg af hvide æsker.

Han sveder og spejder efter levende mennesker, men gaderne er øde. Han finder en smal passage i husrækken og springer ind og fortsætter ned ad en stentrappe med skæve trin og må gribe i smedjernsgelænderet for ikke at falde. Han genvinder balancen og står et øjeblik og gisper efter vejret. Han er i dårlig form. Har faktisk aldrig nogensinde været rigtig fit. For mange år i kontorlandskaber og for mange bekymringer har tappet ham for den lyst til bevægelse, der kunne have hjulpet til et ordentligt helbred. Nu er han bare en gammel, tynd funktionær med besværet vejrtrækning og en skidt konstitution.

Han holder åndedrættet tilbage og lytter og kan nu tydeligt høre lyden af løbende skridt. Hidsige skridt, som i en målrettet spurt. Han mærker frygten som et iskoldt greb om halsen og fortsætter hovedkulds gennem den tætte regn og over de spredte øer af lys fra gadelamperne. Han passerer en stenbro med en flods mørke under sig, drejer til venstre og følger vandet, mens han forsøger at tale sig selv til fornuft. Hvorfor skulle nogen være efter ham – eller jo, det kunne han godt regne ud – men hvordan skulle de have fundet ham her og efter alle disse år?

En rød lanterne lyser mat over en dør med et kroskilt, og gennem en blyindfattet glasmosaik trænger et gyldent skær ud i regnen. Han får døren op og tumler ind. To kraftige mænd med hænderne om hver sit ølkrus sidder ved et bord i den ene side af rummet. De drejer ansigterne og ser tomt imod ham, inden de fortsætter deres samtale. Døren falder i, og den råkølde regn erstattes af blød popmusik fra kroens højttalere og varmen fra flammerne i en åben pejs.

Han står et øjeblik og får styr på sin vejtrækning, så ryster han vandet af sig og går igennem lokalet med en stribe våde aftryk på gulvet efter sig. En skaldet tjener med overskæg og buskede bryn kommer frem i døren fra køkkenet.

“Hvad ønsker De?”

“En whisky,” siger manden og lægger mappen op på bardisken. “Og hvis jeg må låne et håndklæde, tak.”

Tjeneren rækker ham et rent viskestykke fra en skuffe og skænker en whisky med et rutineret svirp med håndledet.

Manden hænger frakken på en krog ved pejsen og kommer tilbage og tørrer ansigtet i viskestykket, sætter sig op på stolen og løfter glasset.

Han drejer sig og ser mod døren. Ingen er fulgt efter ham ind, og han begynder at slappe af. Han drikker af whiskyen og mærker de salte dråber brænde i svelget.

Engang havde han troet, at verden gik mod det bedre, at han kunne bidrage til at forene de umage lemmer, der udgjorde hans fædreland, og se det genopstå som en samlet og livskraftig helhed. Men operationen var gået galt. Lemmerne ville ikke fungere sammen. Kroppen afviste forsøget og efterlod organismen sønderrevet. Det var slut, og han var selv blevet udstødt som et fremmedlegeme, trods alle sine bestræbelser, sine drømme og gode viljer.

Han tænker på kvinden, der forlod ham, og på pigen, han havde kysset, da hun lige var blevet forløst og lå blodig og

skrigende i hans arme, og på drengen, der havde knust hans hjerte. Jovan.

Han tager laptoppen frem og tænder den. Han åbner mail-programmet og stikker usb-nøglen fra lommen ind.

Fra arkivet henter han en adresse, vedhæfter filen, han downloadede tidligere, og sender mailen af sted. En besked til fortiden og et håb om, at den vil være med til at rette bare en smule op på al den uretfærdighed, han har bevidnet.

Tjeneren spørger, om han vil have mere, og manden nikker mod sit glas og får skænket en ny whisky op. Han drejer sig i stolen og ser de to andre gæster i kroen rejse sig. Han ville gerne have skålet med dem, men hæver i stedet glasset mod en stor reproduktion af et Paul Klee-maleri på væggen og drikker ud.

Da han kort efter står udenfor, er det med hede kinder og en sær afklarethed og en fornemmelse af, at han ikke kan gøre mere. Vinden har lagt sig, og regnen er stilnet af og er blevet til en vedholdende silen. Et gråt tågesløv trækker igennem mørket, og han kan høre regnvandet, der gurgler i ristene omkring sig.

Han går tilbage ad den vej, han er kommet. Ser stenbroen, han kort forinden løb over, og træder op ad trinene, til han står over den sorte flod, der minder ham om en anden flod i et andet liv. Han bøjer sig ængstelig ud over muren og ser mod det sorte svæv under sig og ved, at han om et øjeblik vil se det, han ikke vil se. Hvide ansigter under vand. Kroppe med armene ud langs siderne og tomme øjne, der stirrer mod ham, mens de i en uendelig strøm kommer flydende forbi med posede klæder og en fane af blod fra åbne snit i halsen.

Han ved ikke, om han egentlig hører det, men han ved, at den er der, lige bag ham. Døden. Skyggen fra arkaden, de løbende skridt, der nu er nået frem, og han ser knivsbladet

blive ført ind foran ansigtet, inden det som i slowmotion synker ind under hans hage, og han falder en sidste gang.

Kapitel 2

SARA GÅR AF STED efter Iben. Iben taler, men Sara hører intet andet end musikken i sin iPod. Sara hører i det hele taget aldrig efter, hvad Iben siger, synes Iben. De kommer for sent. Igen. Skolegården er tom, og de kan høre barnestemmer bruse ud ad de åbne vinduer. Iben farer vild på gangene, og Sara går bare bagefter, selv om hun udmærket er klar over, hvor hun skal være.

Iben følger Sara i skole og helt hen til klasselokalet, fordi de begge ved, at der ellers er en betydelig risiko for, at hun kommer på afveje. At hun som et blad, der løftes af en tilfældig vind, føres andre steder hen. Ned til Raymond i kælderens eller op under byens tage hos Dahlgren, eller hvor hun nu ellers kan finde på at befinde sig på dage, hvor hendes jævnaldrende er i skole. Det virker ikke som noget, der er besluttet på forhånd, bare noget der sker, og som altid afstedkommer bekymrede reaktioner fra skolen. Derfor følger Iben hende derhen.

Da de endelig finder lokalet, står døren åben, og eleverne er ved at samle sig om lave borde i fællesarealet udenfor. En stor planche er sat op på væggen med teksten: "Jorden græder. Den har ondt i maven! Hvad gør vi?"

Sara sætter sig hen ved et bord med tre andre piger, der sidder optaget af en hviskende samtale. De lader ikke til at lægge mærke til hende, og hun gør heller ikke selv noget

for at bryde ind. Iben tager iPoden fra Sara og stikker den i lommen. Sara ser opgivende på hende og rækker i stedet ud efter en tusch fra et krus på bordet.

Der er brudstykker af klodens undergang fordelt omkring på bordene. Havene stiger, dyrene dør, forureningen griber om sig, og der er bare big time ondt i maven overalt.

Sara giver sig til at skrive sit navn i et hjerte. To drenge ved nabobordet tegner overskæg på hinanden, mens de er ved at bryde sammen af tilbageholdte grin.

Iben har ikke lyst til at gå fra Sara, men har heller ingen lyst til at blive. Hun giver Sara et hurtigt kys på panden og begynder at gå ned ad gangen. En gråhåret dame kommer med energiske skridt om hjørnet med favnen fuld af bærbare computere. Hun zoomer med det samme ind på Iben, der stivner ved hendes blik.

“Åh, Iben,” siger damen, mens hun passerer uden at sagtne farten. “Har du lige tid til at veksle et par ord?”

Iben tager en dyb indånding og standser. Damen fordeler computerne til grupperne og uddeler et ark med netadresser, eleverne kan bruge i deres research, så er hun tilbage ved Iben. Hun smiler kompetent og gennemborende, og Iben ved, at der nu kommer endnu en gennemhegling af Sara og dermed i virkeligheden af hende.

“Ja, Iben,” siger damen og trækker hende væk fra eleverne. Iben mærker Saras blik på sig. “Vi er jo stadig meget optaget af Sara. Hun er jo ikke noget helt almindeligt barn.”

“Er hun begyndt at slå igen?”

“Nej, det er længe siden, men jeg må sige, at der stadig er et forbedringspotentiale for så vidt angår hendes sociale kompetencer. Har hun fået nogen venner derhjemme?”

Iben ryster på hovedet. “Ikke rigtig. Ikke rigtig nogen på hendes egen alder i hvert fald.”

“Det er det samme her. Hun holder sig altid nærmest

demonstrativt for sig selv. Viser aldrig sin hånd, så at sige. Og det er ikke, fordi jeg ikke tror, hun har noget at byde på. Hun kommer bare aldrig ud med det, men så var der den her melding fra Jacob, musiklæreren, du ved. Han var helt overvældet. Faktisk har jeg aldrig set ham så oprevet. I må jo spille en masse hjemme hos jer. Hvorfor har du aldrig fortalt det? Det er aldeles vidunderligt.” Hun tager Ibens hånd. “Det kreative aspekt er meget vigtigt,” siger hun betydende.

Iben nikker og smiler forvirret. “Sara spiller indimellem med sin onkel. Det er bare for sjov.”

“Det er meget vigtigt,” gentager damen. “Meget vigtigt.”

Iben gør sig fri. “Ja, okay. Tak. Det glæder mig, at Sara er god til noget. Virkelig. Men jeg er altså nødt til at løbe. God fornøjelse med klimaarbejdet der,” siger hun og nikker mod børnene over den andens skulder.

“Det skal nok gå, Iben. Jeg er sikker på det. Sara kan så meget.”

Det begynder at regne, da hun går ud ad skoleporten. Fortovet plettes, og luften lugter af ozon. Iben trækker vejret dybt, fylder lungerne helt, som om det er en sjælden luksus, og tænker på den kvælende luft i moderens beskyttede bolig i ældrekomplekset i udkanten af Odense. Hun havde taget toget tilbage dagen før og var denne gang sluppet for at skulle overnatte der i stanken af hyacinter og med moderens evindelige suk og natlige stolpren frem og tilbage mellem sengen og toilettet. Hun burde have ondt af hende, men følte nærmere et vist ubehag, hvilket bare gjorde hende endnu mere bedrøvet.

Forholdet mellem dem havde aldrig været nært. Nærmest det modsatte. Moderen havde været tilfreds med, at hun klarede sin skolegang uden væsentlige anmærkninger, og Iben havde ikke appelleret efter nogen form for fortrolighed med

den mor, der mest syntes optaget af jobbet som ledende regnskabsmedarbejder på dåsefabrikken og ikke havde meget engagement tilovers, når hun endelig kom hjem.

Moderen syntes, der var noget fint over at arbejde i en regnskabsafdeling, som om det udgjorde et højere lag i et hierarki, hvor fabriksarbejderne var placeret solidt under hende. Iben huskede endnu, hvor rædselsslagen hun havde været over, at moderen havde taget hende med igennem produktionshallen, hvor hun var blevet introduceret til en tyk mand i blåt Kansastøj, der havde fortalt, at han havde stået ved den samme stansemaskine i fjorten år. Og så havde han sagt det, som om det var en sætning, der var beregnet til at imponere. Måske var det også det, han havde troet at aflæse af Ibens åbne mund og vidt opspærrede øjne.

Det gik i øvrigt dårligt med fabrikken. Produktionen flyttede gradvist til udlandet, og til sidst kunne de fynske medarbejdere nøjes med et lille hjørne af det engang så enorme fabriksanlæg. Iben havde været med til moderens afskedsreception, som fandt sted i et repræsentationslokale beklædt med fælmede træpaneler og gulvtæpper spættet af fugtskjolde. Der lugtede jordslået, som om der aldrig for alvor var blevet luftet ud efter generationers tunge tåger af cigarrøg, men de folk, der mødte frem, var i fint tøj, og direktøren holdt en meget lang og forbavsende hengiven tale.

Bagefter havde Iben hjulpet med at fragte alle flaskerne, chokoladen og de mange blomsterbuketter hjem i villaen, der lå i byens gamle og fine kvarter langs åen. Ganske vist på den billige side af vejen, men alligevel. Moderen kunne spadsere aftentur langs det grumsede vand, der om sommeren flød dovent af sted under en æresport af grønne grene, og hun kunne høre hvinene fra de besøgende i tivoliet og de mekaniske smæld fra maskiner, der slyngede rundt med folk. Længere oppe ad åen kunne hun mærke den skarpe lugt af rovdyr

fra Zoologisk Have, og når bladene var faldet af, kunne hun på den anden side af hegnet se flamingoer og traner spankulere rundt mellem besøgende fiskehejrer, der kunne sætte af og flyve ud af fangenskabet, når de ville.

Tænkte hun nogensinde på manden, der en aften var sunket død om på sin arbejdsplads? Ibens far, der altid var fraværende og altid var savnet og ikke mindre nu, hvor der ikke længere var bare et teoretisk håb om, at det en dag kunne ændre sig.

Moderen havde virket upåvirket, måske endda lettet over ikke længere at skulle ærgre sig over mandens manglende villighed til at løfte hende højere op ad de sociale trin. Nu kunne hun frit brodere på hans minde, så det kunne passe ind og hænges op som et stykke dekorativt pynt i hendes velordnede liv.

I barndomshjemmet stod alting uforandret. Kun voksede samlingen af jubilæumsplatter fra Royal Copenhagen støt ud over det nistrede tapet i spisestuen. Men ikke længere. Nu var de alle pakket ned og stuvet af vejen i en container, som Iben håbede, at hun aldrig skulle komme til at åbne. Moderens nye liv i den beskyttede bolig var en ydmygelse, selv om Iben tænkte, at det egentlig måtte være en lettelse at slippe ud af et hjem, som hun ikke længere magtede. Men det syntes moderen ikke. Det var et prestigetab af dimensioner, og Iben huskede endnu, hvordan rædslen stod malet i hendes øjne, da hun første dag fra sin kørestol så over Ibens skulder på SOSU-assistenten, der stod i døren i sit hvide tøj og spurgte, om alt var i orden?

Moderen havde løftet sin krogede finger og peget imod ham, mens hun med klar røst udbrød: "Men ... Han er jo neger!"

Iben havde forsøgt at glatte ud, mens SOSU-assistenten havde slået det hen med en latter. Det var nok ikke første

gang, at han skræmte livet af en af de gamle, og som han sagde med let århusiansk dialekt, mens han nikkede mod moderen: "I øvrigt har hun jo ret."

Ruben Kjær står der på messingskiltet ved siden af døren. Iben banker på og lytter et øjeblik efter svar, inden hun tager en nøgle frem og låser sig ind. På skænken i entreen står de blomster, hun havde plukket i haven, sidst hun var her. Vandet er blevet uklart, og der ligger tabte blade på gulvet. Hun smider sin taske fra sig og tager vasen med ud i køkkenet.

En orange perserkat smyger sig rundt om dørkarmen og står lidt og vurderer situationen, inden den fortsætter over gulvet i pludselige ryk, til den snitter Ibens lægge. Først fra den ene side, så fra den anden, mens den spinder insistende.

Det regner stadig, og uden for køkkenvinduet er en rusten trillebør med et punkteret hjul ved at samle en pyt af vand i ladet. I bunden af haven står der et gammelt træskur med et småsproset vinduesparti med knuste ruder og en dør, der ikke slutter tæt. Skuret har været blått engang, men er nu grinet af mos og svøbt i efeu, der kryber op langs siderne og videre hen over taget.

En huggeblok med en kraftig økse plantet solidt i midten står foran skuret.

Iben tømmer det rådne vand i vasken, knækker blomsterne sammen og stikker dem i affaldsspenden. Køkkenet er udstyret med enkelte nye hvidevarer, men virker rodet, med tilfældige elementer fra det oprindelige køkken mellem de nye. Det er de oprindelige køkkenskabe med matterede glasruder, der hænger på væggene, det slidte grønne linoleum, der ligger på gulvet, og fliserne på væggen er blegt orange.

Har det mon nogensinde været smart? tænker hun, mens hun finder sine indkøb frem. Hun sætter kaffe over og smører

en tallerken med ostemadder, som hun arrangerer på en bakke med kopper, en sukkerskål og en lille, skåret kande med mælk. Hun skærer en klæbrig substans ud af en dåse med kattedmad og slasker det i madskålen.

På køkkenbordet ligger en engelsksproget avis, som hun fraværende bladrer i, mens kaffen gurgler færdig. Gaveregningen af bonusordninger drysser stadig ned over erhvervslivets topfolk, mens der saneres grundigt ud længere nede i organisationerne. I Somalia truer lokale krigsherrer verdenssamfundet med grusom gengældelse, fordi der er blevet opbragt et par speedbåde med bevæbnede pirater, og i Kina ruller endnu en melaninskandale, uden at det tilsyneladende for alvor gør indtryk på andre end den udenlandske presse.

Iben folder avisen sammen og hælder kaffen op i en termokande.

Hun føler sig ikke hjemme i verden, tænker hun og spekulerer samtidig på, hvem der gør det? Om ikke de fleste har det som hende, som om det, der sker, bliver opført som tilfældige brudstykker i et stykke, hvis overordnede handling fortøner sig for alle andre end manuskriptforfatteren, der til gengæld er gået ned med depression.

Hun ville gerne være i ro med sig selv, være på højde med situationen, og hun tænker, at udtrykket "mæt af dage" må dække over, at man endelig en dag i sit liv, umiddelbart inden man skal dø, nok skal komme overens med det hele. At man på det tidspunkt hverken nærer forventninger til eller har nogen bekymringer over verden, men blot er til stede i den som et gammelt dyr, der lægger sig til hvile i naturen. Afklaret og uden afstand.

Hun kanter døren til kældertrappen op med albuen og går ned ad trinene med bakken i hænderne og sin taske over skulderen. Der lugter af frisk piberøg i mørket, og en utydelig mumlen bliver til en tv-speakers stemme, da hun når ned

og går mod et værelse for enden af en lang gang foret fra gulv til loft med bøger. Døren til værelset står åben, og lys trænger ind i rummet gennem halvt åbne kældervinduer, der er sribede af regnvand.

Den ældre mand i skrivebordsstolen foran computeren midt i rummet sidder indkapslet i en sky af røg. Han kigger op mod en fladskærm på væggen og manden i close-up, der fortæller, at "Dandyen fra Groznyj" er blevet set i live og nu er genstand for en større eftersøgning. Indslaget slutter med en indzoomning på en lejlighed øverst i en farveløs boligblok i Beograd og derefter til et groft pixeleret foto af en halvtredsårig mand med et tilbageholdt smil og en hånd om sit kraftige, grå hår.

Manden slukker og drejer rundt i skrivebordsstolen.

"Godmorgen, mit barn. Du kommer tidligt."

"Jeg kommer, som jeg plejer," siger hun og stiller bakken fra sig på en stabel opslåede bøger ved siden af computeren.

Han griber hendes hånd og holder den, mens han ser venligt på hende under de hvide, utæmmede øjenbryn.

"Du har ret. Det er bare mig, der altid glemmer tiden."

"Og din morgenmad," siger hun og gør sig fri og skænker kaffe op til ham.

"Også det, men der er så meget, jeg skal nå, og tiden er knap."

"Det er det samme, 'Jokeren' i Batman siger," siger Iben og ler.

"Hvem?"

"Jokeren. *So much to do ... so little time.*"

"Jamen han har jo ret, den mand. Vi må vel bare få det bedste ud af det."

"Du gør det nu okay, Ruben. Jeg kender ikke andre, der arbejder så meget som du, og du burde egentlig nyde dit otium. Du er faktisk pensioneret, ved du nok."

Manden lægger piben fra sig i et askebæger og rækker ud efter en af ostemadderne.

“Hvad er nu det for noget snak? Man bør ikke lade sig styre af ejendommelige offentlige regler for afskaffelse af arbejdsduelige mænd som mig. Jeg arbejder, til de sænker mig i graven, gør jeg.”

“Det tror jeg på,” siger hun og lægger en stabel arkivmapper fra en stol ned på gulvet og sætter sig.

“Hvad er det egentlig, du ser?” Hun nikker mod tv’et.

“Jeg prøver bare at holde mig ajour med, hvad der sker dernede. Som du ved, er jeg en af de her få tosser, der faktisk holder af Balkan. For mig er de ikke bare et eksempel på alt, hvad der kan gå galt.”

“Balkanisering?”

“Ja, det forbandede udtryk! Det har stigmatiseret hele regionen, som om den er ramt af en uhelbredelig syge. En forbandelse, der forudskikker, at alt kan og vil gå galt, at alle tiltag til stabilitet vil gå op i flammer.”

“Okay, men nogen stor succes har det vel heller ikke ligefrem været.”

Ruben bøjer sig frem i stolen.

“Der er noget stort over mennesker, der bliver ved med at kæmpe, selv om fjenden er i overtal og nederlagene mange. Hvis man kun vil værne sig mod fremtidige nederlag, kan man jo blot lægge sig ned som en pryglet hund. Hvis man til gengæld tror på, at der venter noget stort, må man blive ved med at slås. Det er det, de gør på Balkan.”

“Så er det vel ikke så mærkeligt, at det ser ud, som det gør.”

“Du forstår det stadig ikke, min pige.”

Iben mærker, at hun er ved at blive irriteret. “Hvad er der at forstå?”

“At nogle gange er der noget, der er værd at kæmpe for, selv om det har omkostninger.”

“Jeg tænker bare, at der har været blod nok, og du ved det da bedre end nogen anden, Ruben. Du har tilbragt halvdelen af dit liv dernede. Det er jo det, du taler om i alle de papirer, jeg sidder og skriver rent for dig.”

Den gamle mands træk bliver milde, og han griber sin pipe og læner sig tilbage.

“Ja, jeg ved, hvor meget blod der er flydt. Måske er det også derfor, at jeg bliver så oprevet, når man nedgør folkene dernede.”

“Det var ikke min mening ...”

“Jeg ved det. Det er bare mig, der er tyndhudet.” Han klapper hendes hånd.

“Kendte du noget til ham, der var indslag om? Dandyen fra Groznyj?” Hun peger mod den slukkede skærm.

“Latterligt navn.” Ruben tænder piben og sender røg ud i rummet. “Men jo, jeg kender udmærket Vladan, Vladan Daković, og vel er han da charmerende og lidt af en livsnyder, men han er først og fremmest et meget loyal menneske. Loyal mod sine venner og sit folk.”

“Domstolen i Haag vil vist gerne tale med ham.”

“Hvad ved de? Iskolde bureaukrater med en tvivlsom legitimitet. Jeg forstår godt, at han ikke har lyst til at stå til ansvar over for dem.”

“Hvorfor er det egentlig, du har involveret dig så meget i Balkan, Ruben?”

Han ser på hende, som en der ikke ved, hvor han skal starte.

“Det er en lang historie, men på et eller andet tidspunkt kom jeg frem til den erkendelse, at Sartre – af alle! – havde ret, da han sagde, at det er et faktum, at en intellektuel er en, der har glemt, at han bare burde passe sig selv. Jeg gik vel fra at være den verdensfjerne lektor i tom retorik og abstrakte teorier til en, der viste mit engagement i praksis. Starten på

det hele var indsmugling af bibler til Østeuropa. Det lyder måske latterligt i moderne sekulære ører, men det har givet mig mange venner, også serbiske venner.”

“Og mange bekymringer?”

“Også det.” Han smiler og ser ikke videre bekymret ud. “Men nu skal vi i gang, du. *Au travail!*”

Iben rejser sig og går hen til reolen og tager et bundt papirer med hoppende maskintypografi og et virvar af kuglepensrettelser over siderne.

“Jeg fortsætter, hvor jeg slap,” siger hun og går tilbage op ad trappen.

Kapitel 3

THOMAS SLÅR ØJNENE OP og ser sig selv ligge på maven i et mandshøjt, kun let skåret spejl i den modsatte ende af rummet. Han ser helt ufattelig dum ud, tænker han. Munden står åben som hos en retarderet, armene ligger ret ned ad siderne med håndfladerne vendt mod loftet, og den hul-lede T-shirt er krøbet op om den alt for store, lyserøde mave. Dynen er faldet på gulvet, men han sveder alligevel som et svin i sollyset, der banker ind ad tagvinduerne. Han fastholder munden åben, mens han langsomt vågner og betragter det hele med sine brune øjne.

Han flytter blikket og ser, at armene på Mickey Mouseuret på væggen viser halv tolv. Det kunne godt være tid at stå op.

Han ruller om på ryggen, drejer benene ud over kanten og kommer på højkant. Det hele sejler et øjeblik, og han tørrer det savl, der er løbet over hagen i morgens løb, bort med bagsiden af hånden.

Han havde stegt bacon aftenen forinden. Et par krøllede skiver ligger tilbage, indkapslet i det bleghvide fedt som inde-frosne mæmmutter. Han vrister et stykke fri og stikker det i munden, samtidig med at han åbner vinduet. Der er fugle, der synger udenfor, og han kan høre rumlen af et godstog, der rangerer på banelegemet langt nede.

Han hører kun togene, når han lytter efter, ellers passerer

de ubemærket som vindens susen eller køleskabets snurren. Hvordan det var i starten, husker han ikke, men han mener, at det nok har været på samme måde hele tiden, siden han for fire år siden flyttede ind i den etværelses lejlighed på det tidligere tørreloft, og han for første gang i sit liv fik den her fredfyldte fornemmelse af, at det var her, han hørte til. Det her var hans verden med plads til alle bøgerne og tegneserierne, plads til tegnebordet og plads til den gamle kasseseng, plads til en lænestol foran tv'et og plads til et spisebord med fire umage stole omkring, selv om han vist aldrig havde haft besøg af så mange gæster på én gang.

På den ene endevæg hænger en tre gange to meter stor plakat af Loustal. En ørken i måneskin og røgen fra en cigaret i en smykkeklædt kvindehånd, mens en kamel er ved at ride bort med liget af en mand slængt mellem puklerne.

På de skrå vægge er der andre plakater. Tardi, Bilal og Hugo Pratt. Alle heltene er flyttet ind sammen med ham, og når han går i stå ved tegnebordet, tager han imod den stående invitation om at følge med dem på eventyr. Som Milo Manara lader sin hovedperson forklare læserne i *En forfatter søger seks personer*: "Det drejer sig om eventyret!"

Naturligvis, tænkte Thomas, da han læste det første gang. Hvad skulle det ellers dreje sig om?

Han kan se skorstenene fra det tidligere bryggeri, og han kan tælle tårnene og de få bygninger, der rager op over den flade skyline i det fjerne. I dag er himlen blå, og selv om solen skinner og varmer hans lejlighed op, er der også en kølignende skarphed i luften, der kommer ind ad det åbne tagvindue.

Han sætter vand over, skovler pulverkaffe i en kop med et Superman-logo på og klør sig på den ene balde. Hans blik falder på en konvolut på gulvet. Den er rød. Han kigger forundret på den, som om der må være tale om en fejl. Han får som regel kun rykkere eller reklamer, modtager aldrig røde

konvolutter med navnet skrevet i hånden. Han bukker sig og samler den op. Den er poststempleet i Odense.

Han åbner og piller en pink invitation til *Mega Forårsfest* for den gamle klasse fra Skt. Ansgar Gymnasium ud. Han tænker igen, at der må være tale om en fejl, men det er ganske rigtigt hans navn, der er tilføjet øverst, og nederst er den underskrevet 'Lizette', komplet med schwung i stregen, smiley og hjerter.

Han lægger invitationen fra sig, mens han hælder det kogende vand op og undrer sig over, hvordan i alverden nogen kunne forestille sig, at det var en god idé?

Han tager kaffen med ud på toilettet og tisser, mens han drikker og tænker, at han i grunden ingen positive erindringer har fra de tre gymnasieår. Undervisningen var lam, og klassen var totalt overklasseagtig. Den eneste, der sagde ham noget, var en pige, der hed Iben, og som formentlig følte sig lige så fejlplaceret som han selv. Bare på en anden måde.

Han skyller ud, finder en cd med Cecilia Bartoli, der synger kastratsange, frem mellem alle de uordnede cd'er og skyder den i afspilleren. Han sætter sig ved tegnebordet og tænker, at han dengang vel var omtrent otte tons hæmninger fra at give udtryk for sin virkelige interesse i Iben som andet end bare en genert mumlen, når hun uventet henvendte sig til ham i kantinekøen. Hun var alt for smuk til ham, alt for klog, alt for forstyrrende erotisk og så komplet uafhængig, som kom hun fra en anden planet.

Det var altså mere end ti år siden nu, og det slår ham, at han egentlig rigtig gerne ville se hende igen. Måske kunne hun også godt lide Bartoli?

En halv kilometer under jorden. En mand klæder sig på til den begivenhed, han har set frem til, fra han blev sendt i helvede for præcis seks måneder siden. Han binder slipset,

retter på jakkesættet, der er blevet betydelig mere fyldigt i den forløbne tid, og fjerner omhyggeligt den stump toiletpapir, han har sat på halsen for at bremse blødningen fra morgens barbering.

Han kommer ikke til at savne den containerstore celle, der har dannet rammen om hans liv som straffet. Han ved, at andre er blevet sindssyge under opholdet, men han føler, at han er ved sin fornufts fulde brug. Han er blevet stærk i den mellemliggende periode, mentalt stærk, og han imødeser med fortrosthed clearingsfasen, hvor systemets sagkyndige skal vurdere, om han på ny er egnet til et liv blandt lovlige.

Han trækker et par mørke solbriller op af inderlommen, sætter dem på og betragter en stund sig selv i spejlet, mens de digitale stave ved siden af elevatordøren tæller ned. Trediv sekunder resterer der. Han ser efter, om han har husket alt, og hanker så op i sin lille rygsæk, der mest består af noter fra tiden i cellen: refleksioner over hans liv og en endeløs række af frihedsscenarier. Alt det, han potentielt vil kunne fylde fremtiden med, når han igen er tilbage blandt de levende.

De sidste tal løber over displayet, og han mærker, hvordan hjertet slår, selv om han egentlig havde lovet sig selv at være cool, da de 15.768.000 sekunder rinder ud. Det sidste nul står et øjeblik og vibrerer, og han når at tænke, at noget er gået galt, da døren glider til side og små lysdioder viser vej ind i kabinens indre.

Han slynger rygsækken over skulderen, følger lysene og går ind, drejer rundt og ser en sidste gang på sit hjem med den opklappelige seng, det opklappelige bord, toilettet i hjørnet og skabet med dåsemad, der har holdt ham i live. Døren lukker, og han mærker et ryk i boksen, inden den begynder sin opstigning.

Thomas blader i stakken af skitser.

Manden har været dømt for en eller anden alvorlig forbrydelse, Thomas ved ikke helt hvilken, eller om han faktisk er uskyldig dømt, men nu har han i hvert fald sonet sin straf i sit underjordiske fængsel og kan atter vende tilbage til det liv, han forlod seks måneder forinden.

Han ved ikke helt, hvad manden tænker, men han gengiver hans stenansigt med solbrillerne i flere ruder, mens højdemåleren i elevatoren indikerer, at han nærmer sig livet igen.

Elevatoren stopper, og døren går op, et frygtelig skarpt lys får manden til at tøve, inden han med prøvende skridt træder udenfor. Ud på platformen til den modtagelseskomité, han regner med står klar. Men der er ingen.

Manden står alene på usikre ben. Billedet udvides, og man ser, at han befinder sig øverst i et betontårn. Billedet udvides endnu mere, og man ser, at tårnet står alene i en verden af forkullede bygninger, forulykkede biler og gader overstrøet med lig, der er blevet til skindovertrukne knogler. Han tager solbrillerne af og begynder at grine som en vanvittig.

“HA! HA! HAAAA!”

Hans latter vælter i tredimensionel typografi ud over apokalypsen og den verden, han er kommet op til. Han ler, ikke fordi han er glad eller lettet, men fordi han ikke rummer noget andet svar på det, han ser. Jordens undergang.

Thomas drikker af kruset. Han er meget tilfreds.

Han lægger stakken til side, tager den første side og placerer den på tegnebrættet, ryster en tuschpen i hånden og giver sig til at rentegne skitserne. For hvert strøg løfter han pennen, rækker med hovedet og vurderer resultatet, så et nyt strøg. Det piner ham altid at se, hvordan den mere livlige blyantskitse stivner lidt og bliver til den klare, definitive streg i rentegningen. Han fortsætter de næste par timer, mens solen

drejer væk fra vinduerne, og han begynder at fryse i undertøjet. Han er også blevet sulten.

Han klæder sig på og vipper låget af et Pringles-rør på køkkenbordet, ryster det og lister to femhundredkronesedler op. Det er de sidste. Han er løbet tør efter en lang periode, hvor han ikke skulle koncentrere sig om andet end at tegne, men nu er det slut. Han har en aftale med Oliver, der har lovet, at der skulle være en god chance for, at han kunne få depoterne fyldt på ny, sådan som det med mellemrum har været tilfældet de sidste to-tre år. Oliver lægger planerne, og Thomas udfører dem.

Sommeren er kommet til København, førend det var forventet. Den udendørs servering er med et knips blevet et tilløbsstykke, og kvinder med udskæringer så dybe som afgrunde læner sig frem over cykelstyr, mens de tramper i pedalerne.

I den sædvanlige joint køber han en shawarma, som han tager med sig og spiser, mens han går. Han siksakker mellem tøjstativer på fortovet, betragter de mennesker, han passerer og træder til side, når kolonner af barnevogne kommer rullende.

Det er hans by. Det er her, han hører til, og her han blev genfødt efter at have boet på heftig overtid hos sine forældre, indtil de til alt held valgte at lægge næste trin i deres spirituelle udvikling hos deres guru i Irland. De solgte huset i Odense og indløste for pengene den lange rejse mod "fuld oplysthed", eller hvad det nu var.

Han følte sig under alle omstændigheder temmelig lettet og temmelig fortabt, da han tog afsked med dem i lufthavnen, for sidenhen ikke at se noget til dem. Det er fire år siden. Kun et kort brev en gang imellem vedlagt fotos af dem i selskab med den kjoleklædte inder, som de har lagt deres liv i hænderne på.

De ser turboglade ud på de billeder. Betydelig gladere end de mange år, hvor de arbejdede som stadig mere udkørte pædagoger på en Rudolf Steiner-institution, og hvor de til sidst følte, at deres væsentligste indsats bestod i at skærme børnene mod plasticlegøj og alskens teknologi, der var kommet til siden Steiners død i 1925 og derfor ikke var inkluderet i mesterens teorier. Forældrenes egen indre vækst stod imidlertid mere eller mindre i stampe.

Med den realiserede friværdis fra hussalget skulle det være slut, og Thomas mente de også var stor nok til at tage vare på sig selv, hvilket vel var en rimelig betragtning. Han var femogtyve år på det tidspunkt og med et erfaringsrum, der groft sagt begrænsede sig til tegnebordets firkant og dyngerne af bøger og tegneserier på hylderne omkring ham.

Fra afskeden i lufthavnen sjokkede han mod det kollegieværelse på Frederiksberg, de havde skaffet ham, samtidig med at han var blevet optaget på Danmarks Designskole. Det sidste blev imidlertid aldrig aktuelt, for inden da var han stødt ind i Oliver i kollegiets køkken.

Oliver er den bedste dårlige ven, man kan få. Thomas mener, at han lider af den abnormalitet, at han ikke registrerer forhindringer. Alt er muligt. Det er bare et spørgsmål om indstilling, og når Thomas taler med Oliver, bliver alt også muligt for Thomas.

De havde ikke talt længe sammen, før Thomas på opfordring og stærkt forlegen rakte den anden sin skitsebog. Han havde nu ikke noget at frygte. Oliver var ikke mange sider inde, før hans ansigt bevægede sig fra det vantro til det chokerede.

“Det her,” sagde han med tilkæmpet ro, da han var færdig, mens han førte håndfladen hen over spidserne på sit lyse strithår. “Det her er noget helt særligt. Det er Bilal, når han ikke er tung i røven, Moebius, når han tager sig sammen,

og Schuiten, der pludselig kan tegne mennesker. Det er det bedste, jeg nogensinde har set! Thomas, du er et geni! Har du aldrig fået udgivet noget?”

Thomas rystede på hovedet.

“Jamen, hvorfor i alverden dog ikke?”

“Der er jo ikke rigtig nogen, der køber tegneserier herhjemme længere. Der udkommer i hvert fald ikke ret mange mere. Desuden har jeg aldrig lavet noget færdigt.”

“Ikke?”

“Jeg har aldrig helt kunnet lave historierne.”

“Hvordan kan du sige det? Her er jo fyldt med historier,” sagde Oliver og pegede ned i skitsebogen. “Fyldt med mennesker og nogle kanon fede steder!”

“Ja, okay, men de hænger ligesom ikke sammen. Det er bare lidt her og lidt der. Skøre indfald og sådan. Mine historier kommer bare aldrig rigtig i gang.”

Oliver skubbede skitsebogen tilbage til Thomas og rejste sig op. Han gik hen og åbnede køleskabet og lukkede det igen, og så kom han tilbage til bordet.

“Jeg kan godt skrive historier.”

Thomas så skeptisk på ham.

“Kan du? Hvad har du skrevet?”

Oliver trak på skuldrene. “Jeg har ikke skrevet nogen endnu, men jeg kan godt. Bare sig til. Hvad skal det handle om?”

Thomas havde ikke troet, at den anden mente det alvorligt, og han var heller ikke overbevist, da han to dage efter modtog det første manuskript, skubbet ind under døren på kollegieværelset.

A Son of the Circus, hed historien, som var en western. Hovedpersonen var en hashrygende cirkusjonglør, der var blevet udstødt af sin cirkusfamilie og nu måtte klare sig som gadeartist i tilfældige småbyer, hvor han hele tiden kom i

uføre. Værst da han stikker af med Jesse James' kæreste og må gemme sig hos en indianerstamme, der tror, han er en slags afgud. Afslutningen var ikke helt på plads endnu.

Der var ikke mangel på idéer i manuskriptet, men der var hverken hoved eller hale på det, og Thomas måtte flere gange gætte sig til, hvad der overhovedet stod.

“Nå, hvad synes du?” spurgte Oliver, da han en halv time efter bankede på døren.

“Du kan ikke stave.”

“Det kan jeg da,” svarede Oliver og så såret ud.

“Nej, du kan overhovedet ikke stave.”

“Jeg staver bare anderledes.”

“Det kan man ikke.”

“Det kan man da. Det bestemmer jeg vel selv. Men kom nu, hvad synes du? Det er fedt, er det ikke?”

“Den er jo ikke færdig.”

“Men det bliver den. Det er ingen sag. Men hvad ellers? Sig det nu!”

Thomas kløede sig i nakken.

“Altså, jeg kan ikke ret godt lide indianere i westerns. Westerns er noget med mænd med hat, der skyder hinanden. Sergio Leone og sådan.”

“Okay, vi stryger indianerne. Hvad synes du om det med cirkusset?”

“Det er også temmelig underligt, men det er nok okay”

“Fedt!” sagde Oliver og satte sig på Thomas' uredte seng. “Så er vi enige om, at det er en western uden indianere, men med en udstødt cirkusartist som hovedperson.”

“Skal han ryge hash?”

“Han skal helt klart ryge hash! Det er herre grineren!”

“Okay så. Hvornår er historien færdig?”

“Om lidt. Du kan godt gå i gang med at tegne.”

Thomas nikkede langsomt. Han kunne godt se jongløren

for sig. Og en scene, hvor han står i mudderet og jonglerer i en beskidt guldgraverby med en joint mellem læberne. Regnen vælter ned, og fulde folk tumler ud af en bars svingdøre, mens der skydes op i luften. Det kunne godt fungere.

“Jeg kan da prøve,” sagde han tøvende.

“Sådan!” Oliver sprang op og klaskede hænderne sammen. “Så får jeg lige slutningen på plads.”

“Og titlen.”

“Titlen? Hvad er der nu i vejen med titlen?”

“Den har været brugt før. John Irving, 1994.”

Oliver så forvirret ud.

“Og?”

“Det gør man bare ikke.”

Oliver skulle til at sige noget, men opgav så.

“Godt så. Ny titel og ingen indianere.”

“Og en afslutning, tak.”

“Og en afslutning. Så kører vi.”

Historien blev aldrig færdig, men det var også ligegyldigt. Der kom andre ufærdige historier til og andet at være sammen om.

Thomas ser ham på lang afstand. Oliver løber hen over græsset med en langbenet terrier gøende efter sig. To piger på et tæppe hviner forskrækket, da han kommer springende over dem og fortsætter frem mod den dalende frisbee, som han når at snuppe, lige inden den rammer jorden. Han falder forover, ruller rundt og kommer op at stå igen med hunden dansende af ophidselse omkring sig.

Han holder triumferende frisbee'en i vejret et øjeblik, inden han sender den retur over plænen, jaget af terrieren og med kurs mod en dreng på omkring de ti.

Thomas vinker til Oliver, der får øje på ham og vinker tilbage. Der er blomster i klare farver i bedene på en bag-

grund af forårsgrønne planter og plæner. Flere børnehaver har fundet vej til parken, og ungerne fjumrer rundt som kvæg på græs efter en vinter i staldens mørke.

Oliver og Thomas sætter sig på en bænk. Oliver pruster og kører en hånd igennem det hår, der stadig ligner en ung Johnny Rottens.

“Hva’ så?” spørger han. “Hvordan går det med jordens afslutning?”

Thomas nikker. “Det går faktisk rigtig godt med den.”

“Hvor godt?”

“Jeg er i mål med skitserne,” siger han veltilfreds og kører det lange pandehår om bag øret.

“Hvad? Alt?”

“Alt. 198 sider. *Die Ganze Schweinerei!*”

Oliver fløjter frem for sig. “198 sider, det er mere end ... tre albums, mand.”

“Det er mere end fire albums. Det er ret vildt, men nu er jeg også løbet tør for penge.” Han holder de to femhundredekronesedler op.

“Det er de sidste. Aktiveringen venter.”

“Medmindre ...”

“Medmindre ..?”

“Medmindre du er frisk på en ny runde.”

“Har du noget klar?”

Oliver nikker. “Det tror jeg. Hvornår skulle det være?”

“I aften?”

De hører, hvordan terrieren løber højlydt halsende efter drengen med frisbee'en.

Oliver nikker og ser på Thomas.

“Hvis du er cool med det.”